

Східноукраїнська наукова
юридична організація

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

**ЮРИДИЧНА НАУКА УКРАЇНИ:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, МАЙБУТНЄ**

18-19 жовтня 2013 р.

Донецьк

Східноукраїнська наукова
юридична організація

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЮРИДИЧНА НАУКА УКРАЇНИ:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, МАЙБУТНЄ»

18-19 жовтня 2013 р.

м. Донецьк
2013

ЗМІСТ

ББК 67.9(4Укр)я43
УДК 34(477)(063)
Ю70

Ю 70 «Юридична наука України: історія, сучасність, майбутнє»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Донецьк, 18-19 жовтня 2013 р. - Д. : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2013. - 104 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

ББК 67.9(4Укр)я43
УДК 34(477)(063)
Ю70

СЕКЦІЯ 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Лепех Л. Л. ВИЯВИ ЦІННОСТІ ПРАВА ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ	5
Меленко С. Г. ДЕРЖАВА І ПРАВО В ФІЛОСОФІЇ СКЕПТИКІВ	8
Награбова Л. В. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ДЖ. БЕНТАМА 80-Х РОКІВ XVIII СТОЛІТТЯ.....	13
Питльована В. П. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛИЦЬКОГО СТАНОВОГО СЕЙМУ (1775-1848 рр.).....	16

СЕКЦІЯ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Ллюшина Т. В. АКТУАЛЬНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	21
--	----

СЕКЦІЯ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО

Бевз І. П. ПРОБЛЕМА НЕ ВРЕГУЛЬОВАНА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПОПЕРЕДЬОГО ПОШУКУ НА ТОТОЖНІСТЬ І СХОЖІСТЬ ТОРГОВОЇ МАРКИ.....	24
Грігораш С. Ю. ЧИ Є ФІНАНСОВИЙ КАЗНАЧЕЙСЬКИЙ ВЕКСЕЛЬ ЕФЕКТИВНИМ ІНСТРУМЕНТОМ ВИРІШЕННЯ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЮДЖЕТНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ?.....	27
Нсмчснко О' О' ОГОЛОШЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПОМЕРЛОЮ, ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДКРИТТЯ СПАДЩИНИ.....	31

СЕКЦІЯ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Бурило Ю. П. ПРО ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ЩО МІСТИТЬ «НОУ-ХАУ».....	34
Кицик Я. Р. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ПОНЯТТЯ «ТИПОВИЙ ДОГОВІР» В ШВІЛЬНОМУ ТА ГОСПОДАРСЬКОМУ КОДЕКСАХ УКРАЇНИ.....	39
Ярошевська Т. В., Чувилов Д. С. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТІНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	41

СЕКЦІЯ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тищенко О. В. ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ.....	46
---	----

СЕКЦІЯ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Березовська С. В. ПОРЯДОК ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ТА РОЗГЛЯДУ ЗВІТУ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	51
---	----

Колесніченко В. В.	
ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ.....	55
Латковський П. П.	
БЮДЖЕТНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ РЕФОРМУВАНЬ	60
Лещенко О. В.	
СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ.....	64
Хандусенко Д. І.	
ОБ'ЄКТ ПРОФІЛАКТИКИ ПОДАТКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	68

**СЕКЦІЯ 7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО,
КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА**

Бусол О. Ю.	
НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ» ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ.....	70
Дорош Л. В.	
ДО ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД ЕКСПЛУАТАЦІЇ (СТ. 150 КК УКРАЇНИ).....	75
Єгіазарян А. Г.	
ЕЗТАВІЗНМЕКГ ОР СКІМШАБ ЮУУШЬЕ ЛІСТІСЕ Ш ПСКАШЕ; ЮТЕПШАТЮМАБ ЕХРЕШЕЇМСЕ.....	79
Перепелиця Г. Б.	
ІНТЕРЕСИ СЛУЖБИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	82
Смернцький Д. В.	
АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	85

**СЕКЦІЯ 8. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО
ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

Асірян С. Р.	
РАДА ООН З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	90
Ярошевська Т. В., Іжко С. С.	
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	92
Тупікіна Т. С.	
ЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТІВ РАДИ ЄВРОПИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ У СУЧАСНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВАХ.....	96

Питльована В. П.
кандидат юридичних наук,
викладач кафедри теорії та історії держави і права
Юридичного інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛИЦЬКОГО СТАНОВОГО СЕЙМУ (1775-1848 рр.)

Політичний лад Австрії формувалася еволюційно протягом кількох століть. Декілька разів найвища влада країни переживала глибоку кризу, проте їй щоразу вдавалося здійснити реформи, які в свою чергу забезпечували модернізацію суспільно-політичних відносин.

Австрійський уряд насамперед намагався зрівняти українське населення в правах з іншими національностями держави та піднести його культурно-освітній рівень. Період правління Марії Терезії та її сина Йосифа II вважають часом «освіченого абсолютизму». Марія Терезія, а згодом і її син здійснювали основні реформи в цілій державі. Цілком справедливо вважав І. Нагаєвський, що соціально-політичні умови життя українського народу в Австрії були сприятливішими для його розвитку, ніж це було в Речі Посполитій [5, с. 22].

Цісарський патент, який видала імператриця Марія Терезія 13 червня 1775 р., поширив на Галичину систему станової організації провінцій Австрійської імперії, що мало наслідком здійснення реформи в місцевому самоврядуванні цього регіону. Про впровадження у Галичині станової організації, подібної до тієї, яка існувала в інших провінціях країни, йшлося у своєрідному доповненні до акту інкорпорації. Відповідно до Терезіанського статуту 1775 р. замість інституту польських шляхетських сеймиків було заплановане формування Галицького станового сейму (*Bana'ziana'e*) як представницького органу трьох станових груп краю (магнатів, рицарства (шляхти), міщанства) із дорадчими правами у вирішенні станових і місцевих питань. За посередництва цієї інституції офіційний Відень хотів не лише нав'язати контакти із місцевою аристократією, але й зміцнити позиції австрійської влади в Галичині [5, с. 23].

Губернатором Галичини у період, коли вперше було зроблено спробу скликати Галицький становий сейм, був Генрих фон Ауершперг (1774-1780), родом зі Штірії. Князь Генрих фон Ауершперг (1697-1783) був останнім галицьким губернатором із подання Марії Терезії. Це був віковий аристократ, таємний радник і кавалер ордену Золотого Руна. Втім, за нього, на основі Терезіанської ординації 1775 р., Галицький становий сейм так і не було скликано, бо як видається, він у той час був зайнятий розв'язанням нагальних економічних проблем [3, с. 454]. Патент від 1775 р. так і залишався на папері до кінця правління імператриці Марії Терезії. Питання, чому так сталося, залишається відкритим і не до кінця зрозумілим. Галицькі губернатори не поспішали з реалізацією патенту, а галицька шляхта, що на перший погляд дивно, також не виступила з ініціативою запровадити його в життя.

Чергову спробу скликати становий сейм зробив новий цісар-реформатор Йосиф II. 20 січня 1782 р. у Львові було оприлюднено цісарський патент про заснування Галицького станового сейму. Ординація Йосифа II 1782 р. значною мірою повторювала Терезіанський патент 1775 р., хоча дещо й розширювала повноваження керівного органу сейму - Станового комітету (виділу) [2, с. 78]. Але й цього разу Галицький становий сейм у випадку скликання мав залишатися не більше ніж декоративною для абсолютистських порядків, що панували в імперії Габсбургів [1, с. 19].

Тож, 11 вересня 1782 р. Йосиф II впровадив Терезіанський патент в дію. Було проведено вибори до станового комітету: з-поміж магнатерії та шляхти обрано двох депутатів на шість років, двох - на чотири роки, двох - на два роки. Що два роки до комітету слід було добирати по одному депутату з магнатів і шляхти відповідно. Зміни, окрім зазначеного вище розширення повноважень Станового комітету, полягали переважно в обмеженні участі духовенства у роботі інституції. Крім того імператор зобов'язав усіх шляхтичів довести свою споконвічну належність до шляхетського стану і засвідчити її підписом магната. Така зміна негативно вплинула на діяльність Галицького станового сейму, у першу чергу через зменшення серед шляхтичів бажаючих засідати у ньому [6, с. 75].

Право провадження шляхетських метрик Становий комітет зберігав за собою аж до 1861 р. - уже й після ліквідації Галицького станового сейму й до часу впровадження автономії Галичини.

У 1782 р. відбулася урочиста інавгурація Галицького станового сейму. Все це дійство відбувалося в атмосфері великої помпезності: на вулицях Львова лунали салюти, проходили народні гуляння. Святкові заходи та гостини, по суті, затьмарили саму роботу сейму [6, с. 76].

Утворення Галицького станового сейму в 1782 р. змусило губернатора Й. Брігідо нарешті приїхати з Відня до Львова. Річ у тім, що Й. Брігідо (фактично, був найдовше галицьким губернатором) значний відрізок часу керував саме з столиці Габсбурзької монархії, ігноруючи Галичину (в історії це не поодинокий випадок). Утім, він помітно доклався до удосконалення адміністративної і політико-правової структури краю, створення державного апарату управління, поліпшення стану справ у судочинстві. Водночас, Й. Брігідо чи не найбільше серед високопосадовців сприяв появі в Галичині австрійських чиновників.

Важливим моментом в історії Галицького станового сейму став пошук приміщення для його засідань. 12 вересня 1783 р. імператор дозволив сеймові збиратися в приміщенні старого палацу Львова на площі Кастрюм. Засідання інституції аж до припинення її діяльності відбувалися в єзуїтському костелі Львова, збудованому 1635 р. в бароковому стилі. Загалом, костел був одним з найбільших у місті. Після ліквідації в Австрійській імперії ордену єзуїтів у 1773 р., в його приміщеннях розмістили губернські органи влади [4, с. 66-67]. Після відновлення Галицького станового сейму 1817 р. залогом засідань мало стати приміщення університетської бібліотеки.

За Йосифа II сейм збирався ще тричі - у 1784, 1786 і 1788 рр., голов-но для того, аби провести чергові вибори до Станового комітету. Правда, сейм 1784 р. зумів також ухвалити декілька звернень, одне з яких - до священнослужителів (*Praeſbiteri et Canonici*), а інше - до міщан Львова (*Acium Beoroi in Praeſidio PeBis Bie Уще*). Це можна пояснити тим, що сам імператор не був прихильником будь-яких станових привілеїв, а відтак і типово станових установ [4,с.65].

Свою роботу Галицький становий сейм розпочав 16 червня 1817 р. у Львові, в приміщенні закритого на той час австрійським урядом єзуїтського костелу.

Процес інавгурації у 1817 р., а особливо святкове дійство, дуже нагадували відкриття сейму 1782 р. Як відзначав відомий український історик Іван Крип'якевич, відкриття сесій сейму «відбувалось дуже святоч-

но, перед костелом військо і поліція держали шпалір (почесну варту); перейзд через площу був тоді замкнений залізними ланцюгами [4, с. 67]».

Починаючи з 1818 р., сеймові засідання проводили в читальній залі університетської бібліотеки. Напередодні першого засідання сейму відбулося неофіційне зібрання депутатів, що згодом переросло у традицію. На таких зібраннях узгоджували погляди представників суспільних станів, щоб на офіційних сесіях не виникало ніяких конфліктів і всі питання було вирішено.

У 20-30-х рр. XIX ст. на сеймові сесії збиралося не більше 70 осіб. Так, 1837 р. у рицарському стані засідало лише 18 депутатів. Тільки в останні роки своєї діяльності сейм збирав дещо більше депутатів (понад сотню). Наприклад, на сесії 1841 р. були присутні 124 особи. Лише в останні роки існування сейму, коли вирішували важливі справи усієї Галичини, його кількість зростає до 100 депутатів. На останній сесії сейму 1845 р. були присутні 143 представники: у стані магнатів - 32, рицарському стані (шляхта без титулів) - 93 [5, с. 22].

У 1833 р., після дворічного періоду конституційної невизначеності щодо доцільності роботи сейму, відкрито його нову сесію. Становий комітет наголошував, що Галицький становий сейм не зміг зібратися у 1831 р. через епідемію холери в Галичині, а 1832 р. - через спізнитий приїзд нового генерал-губернатора. Та всі розуміли, що однією з причин було польське повстання 1830-1831 рр., після якого Відень почав ставитися до поляків ще з більшою недовірою.

Сесія 1845 р. стала для Галицького станового сейму останньою, після чого настав т.зв. акт абдикації - або «розв'язання сейму [4,с. 70]».

Формально ж інституція перестала діяти на підставі «октройованої» (дарованої) конституції цісаря Франца Йосифа I від 4 березня 1849 р.

Револуція 1848-1849 рр. в Австрії скасувала станову систему влади, але не обновила самоврядування окремих коронних країв. І лише 26 лютого 1861 р. австрійський імператор Франц Йосиф I, щоб зміцнити свою владу в Галичині і вдосконалити місцеве самоврядування в цьому регіоні, проголосив «Крайовий статут і сеймову виборчу ординацію для королівства Галичини і Лодомерії з Великим князівством Краківським», поклавши початок існуванню Галицького крайового сейму.

Список літератури:

1. Андрусяк Т.Г. Бальцер Освальд Мар'ян / Т.Г.Андрусяк // Юридична енциклопедія: у 6 т. Т.1 : А-Г. / редкол. Ю.С. Шемчущенка (від. ред.) та ін. - К.: Укр. енциклопедія, 1998. - С.187.
1. 2 .Апарат управління Галичиною у складі Австро-Угорщини : [навч. посіб.] / Кульчицький В.С., Бойко І.Й., Мікула О.І., Настасяк І.Ю. - Львів : Тріада Плюс, 2002. - 88 с.
2. Огогігізкі 8. \У Кгб1е\узГуіе ОаНе)і і Босіотегіі / 8. Огосігізкі. - Кгако\у : \Усі\уо Пігаскіе, 1976.-302 з.
3. КОКОШКИН Ф.Ф. Австро-Венгрия: у 3 т. Т.2 / Ф.Ф.Кокошкин, Б.П.Вышеславцев // Политический строй современных государств. - СПб, 1906.-319 с.
4. Манусевич О. Нариси з історії Польщі /О. Манусевич. - К.:Радянська шк., 1954.-452 с.
5. Мацькевич М. Правове становище Галичини у складі Австрії та Австро-Угорщини / Микола Мацькевич // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2001. Вип. 36. - С. 84-89.